

Национална художествена академия.

Факултет за изящни изкуства

СТАНОВИЩЕ

От проф. Божидар Бончев

За дисертационния труд

„Международно биенале на графиката, Варна – история, цели и роля в развитието на графичното изкуство в България“

на Румяна Ангелова Карастамова,

с Научен ръководител: доц. Димо Колибаров за присъждане на научната степен „Доктор“, съгласно обявения конкурс в катедра „Графика“

В представения дисертационен труд, докторантът Румяна Карастамова, разглежда развитието, мястото което заема и влиянието, което оказва върху развитието на съвременното графично изкуство както у нас, така и в международен план „Биеналето на графиката във Варна“.

Представеният дисертационен труд включва две части, книжно тяло състоящо се от 198 страници текст, и Приложение с илюстративен материал от 48 страници. Дисертационният труд съдържа Увод, четири глави, Заключение, Приноси, Библиография и списък публикации, свързани с темата на докторантурата. Дисертационният труд, по мое мнение, е оригинално и подробно изследване на възникването и развитието на най-старото и престижно графично биенале у нас. Трудът проследява исторически създаването на биеналето и логически е разделен на периоди, белязали зараждането, развитието, кулминацията и съвременното му състояние.

Първа глава обхваща периода преди провеждането на първото биенале през 1981 г. наричано тогава „Национална графична изложба с международно участие, която се провежда на всеки две години“.

Варненската група художници, членуващи в СБХ се състои от много стойностни имена в българското изкуство. Създаденото сдружение на художници, базирано в бившата фабрика „Вулкан“, начело със Стоимен Стоилов, е уникално за тогавашната ситуация начинание, дало тласък на развитието на редица творчески инициативи, като Националната изложба на графиката през 1979 г.

Последващото създаване на графичната база във фабриката дава тласък към следващата стъпка, превръщайки Варна в център не само на българската графика, но и с респектиращо международно значение.

Втората глава проследява развитието на биеналето до преди промените в България през 1989 г. и превръщането на този форум в реномирана международна проява от световен мащаб. Утвърждаването на статута на биеналето, връчваните награди го правят притегателно събитие за изява на най-добрите графици от Европа и целия свят. Биеналето е подкрепено и финансирано от най-високо държавно ниво. Участието в него се счита за най-високо постижение, както на национално ниво, така и от чуждестранните участници.

В третата глава се прави оценка на МБГ в периода 1991-1999 г. Промените, настъпили в държавното управление, оказват влияние и на международното биенале на графиката. Променят се отношенията със СБХ и продължаването на провеждането на биеналето като самостоятелна проява. Анализира се опитът да се осъвремени форума с въвеждането на сектор с кураторски проекти и други промени, свързани със статута на биеналето. Особено място се отделя на връзката и ролята на изкуствоведските обсъждания на биеналето и влиянието, което то оказва върху развитието на българската графика. Анализирани са тенденциите за намиране на нови форми, касаещи навлизането по-задълбочено на съвременното изкуство у нас. Отбелязват се проведените през 1995-то и 1997-то издания като своеобразно върхово постижение. В обследвания период се прави анализ не само на натрупания опит и достижения, дължащи се на международния обмен и комуникация, но и влиянието на биеналето върху развитието на българското графично изкуство както технически, така и естетически. Отбелязва се високото ниво на чуждестранно участие.

В четвъртата глава се прави преглед и анализ на биеналето в последните десетилетия от 2000 г. до наши дни. Периодът е характерен с това, че биеналето успява да се провежда, търсейки нов път. С навлизането на дигиталните технологии, то успява да запази предпочитанията си към използването на традиционните графични техники и по-специално на високия печат. Въпреки представянето на по-малко български художници международният интерес расте, представени са над 80 страни, въвеждат се награди за национално участие от 2013г. Премахват се разделите за българско и чуждестранно участие. Търсейки по-широкомащабна проява за съвременно изкуство се появява фестивалът „Август в изкуството“. Въпреки появилите се критики към биеналето и забелязаният спад от страна на българско участие, появата на друг графичен форум в София, биеналето запазва авторитета си на най-стария международен форум в България. В последните десетилетия благодарение на грижливо събрания фонд от произведения са организирани редица събития и изложби, представящи българското и международното изкуство на най-високо ниво.

